

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Konjunkturstatistik över sjuklöner (KSju)

Ämnesområde

Arbetsmarknad

Statistikområde

Sjuklöner

Produktkod

AM0209

Referenstid

2023 kvartal

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska Centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Konjunkturstatistik över sjuklöner (KSju)
E-post	information@scb.se (Statistikservice)
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1	Statistikens sammanhang	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	5
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden.....	6
2.6.3	Granskning av makrodata	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	7
2.7.1	Principer och antaganden	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	8
3.1	Kvantitativ information.....	8
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	8

1 Statistikens sammanhang

Konjunkturstatistik över sjuklöner beskriver sjukfrånvaron under sjuklöneperioden, de 14 första sjukfrånvarodagarna som finansieras av arbetsgivaren. Undersökningen belyser antal sjukdagar samt antal sjukfall uppdelat på sektor och kön.

Undersökningen ger allmänheten, företagen och organisationerna en möjlighet att jämföra sjukfrånvaroutvecklingen i landet.

I detta dokument beskrivs upplägg och genomförande av den undersökning som resulterar i statistik om sjukfrånvaro. Läs om statistikens kvalitet i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/AM0209, under rubriken Dokumentation.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna som redovisas inom ramen för den officiella statistiken utgörs av uppgifter över skattade värden per anställda inom sjuklöneperioden för antal sjukdagar och antal sjukfall.

2.2 Ramförfarande

Observationsobjekt och uppgiftskällor

Observationsobjekten är i samtliga fall desamma som målobjekten, dvs. individer som haft någon form av sjukfrånvaro som bekostas av arbetsgivaren. Undersökningens uppgiftskällor är de företag, kommuner, regioner, myndigheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HiO) som lämnar in uppgifter om sina anställda.

Undersökningens ram

Som urvalsram till undersökningen används Företagsdatabasen (FDB). Urvalsramen skapas två gånger per år. En gång i mars för kvartal två och tre och en gång i augusti för kvartal fyra samt kvartal ett nästkommande år. Detta görs då det sker fortlöpande förändringar av företag och organisationer vilket medför att undersökningens rampopulation i viss mån avviker från målpopulationen. För att minska effekten av täckningsfel dras därför urvalet två gånger per år.

Antalet anställda för företagen i FDB hämtas sedan november 2020 från AGI. För att få ett mer stabilt mått beräknas även medelvärdet av antalet anställda för det senaste året. Detta mått används för att definiera ramen.

Målpopulationen är alla anställda på företag och organisationer med minst en anställd. Eftersom antalet anställda är ett medelvärde kan det anta värden mindre än ett. Efter att ha utrett saken beslöts att inte

ta med företag och organisationer med färre än en anställd i rampopulationen. Med avseende på en enskild undersökningsmånad är många av dessa företag övertäckning. Genom att inte ta med dessa företag i ramen blir urvalsstorleken aningen mindre än tidigare.

I urvalsramen ingår uppgifter om adress, telefon och e-post.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Rampopulationen stratifieras efter storlek enligt antal anställda, bransch och sektor. De stratum innehållande arbetsgivare i regioner och kommuner med fler än 99 anställda, samt alla arbetsgivare som kan hänföras till staten totalundersöks. Även de stratum som innehåller företag och organisationer inom Näringslivet och hushållens icke vinstdrivande organisationer (HiO) med fler än 199 anställda totalundersöks. Bland övriga företag och organisationer inom Näringslivet och HiO, som har färre än 200 anställda, dras ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (OSU). Totalt undersöks drygt 4 100 företag och organisationer. Cirka 1 700 av dessa är slumpmässigt utvalda i ett OSU. Ett sannolikhetsurval som ett OSU, innebär att det införs en slumpmässig osäkerhet i skattningen.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Arbetsgivare i regioner och kommuner med färre än 100 anställda ingår inte i undersökningen.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Eftersom dessa uppgifter inte finns med i några register så görs en direktinsamling som är månadsvis. Uppgiftsinsamlingen sker via frågeformulär (webblankett) eller via SFTP-konto (filöverföring mellan servrar). Pappersblankett kan förekomma om någon uppgiftslämnare frågar efter det.

Uppgiftslämnare som valt att lämna uppgifter via fil, skickar kontinuerligt in uppgifter utan månadsvis avisering. Till de uppgiftslämnare som lämnar uppgifter via webblankett skickas introduktionsbrev tillsammans med frågeformulär ut ca två veckor efter mätmånadens sista dag. Introduktionsbrevet beskriver syftet med undersökningen och vägleder uppgiftslämnarna hur de kan lämna in uppgifterna.

2.4.2 Mätning

Uppgifterna lämnas till SCB via elektroniskt frågeformulär eller via SFTP.

Uppgifterna hämtas från uppgiftslämnarnas lönesystem.

Instruktioner och datafilsbeskrivning finns på webbplatsen www.scb.se/KSju.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Bortfallet utgörs av samtliga företag och organisationer i näringslivet, offentlig förvaltning och HiO från vilka mätvärden saknas helt (objektbortfall). I undersökningen tas det regelbundet fram bortfalls- och ring-lista för att kontrollera nivåerna på inflödet och bortfallet. I bortfallslistan redovisas antalet inkomna uppgifter per stratum samt en summering på näringslivet, HiO och offentlig förvaltning. Om antalet inkomna uppgifter för ett specifikt stratum är för lågt kommer dessa med i ring-listan. I ring-listan redovisas samtliga företag och organisationer som ingår i det stratum vars inflöde är för lågt och som inte har skickat in uppgifter. I listan framgår det även hur företagen och organisationerna har rapporterat under det aktuella kvartalet. Samtliga företag och organisationer som inte skickat in uppgifter och som ingår i ett stratum med för låg svarsfrekvens återkontaktas och ombeds skicka in uppgifterna.

2.5 Bearbetningar

Ett företag eller en organisation som inte inkommit med uppgifter för någon av mätmånaderna blir ett bortfall och hanteras beroende på storlek. För företag och organisationer med 1 000 anställda eller fler imputeras värdena enligt tvillingmetoden. Metoden går ut på att ett företag eller en organisation vars uppgifter saknas för alla mät månader i kvartalet ersätts med ett företag eller en organisation med snarlika karakteristikor dvs. bransch, antal anställda etc. Bortfall av företag och organisationer med mindre än 1 000 anställda hanteras i skattningsarna med rak uppräknings inom strata.

I de fall där en eller två av kvartalets mät månader saknas helt eller delvis för ett företag eller organisation, kopieras uppgifter från den/de mät månader som är helt inkomna.

2.6 Granskning

Granskning av inkomna uppgifter sker dels maskinellt samt manuellt i flera olika steg. Dessa steg redovisas nedan.

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

När uppgiftslämnarna skickat in uppgifterna via det elektroniska frågeformuläret genomgår dessa först en automatiserad granskning där systemet genomför en rad olika kontroller på företags- och individnivå. Systemet granskar bland annat om de inskickade uppgifterna avser den mätmånad som den skickats in för, om sjukperioderna för individerna går in i varandra och om filen innehåller felaktigt organisationsnummer. Systemet skriver även över de uppgifter som uppgiftslämnaren meddelat ska korrigeras. Om sjukfallen sträcker sig mellan två månader eller har skickats in för fel månad av de undersökta månaderna så flyttar systemet automatiskt dessa till rätt månad. Systemet åtgärdar några av punkterna automatiskt och lämnar en styrkod på de uppgifter som skickats in.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Efter att företagens och organisationernas uppgifter har inkommit rättas vissa felaktigheter med hjälp av maskinella lösningar. Tyvärr saknas ett lämpligt system så KSju har ingen möjlighet att manuellt granska eller rätta upp poster med misstänkta fel.

2.6.3 Granskning av makrodata

Innan publicering granskas aggregerade uppgifter på företagsnivå i Exceldokument. Om ett företag har avvikande uppgifter sätts antingen enskilda månader eller alla månader till felaktiga. De felaktiga månaderna betraktas som bortfall och kompenseras enligt förfarandet som beskrivs i 2.5. Tyvärr görs den här granskningen så sent i processen att inga uppgiftslämnare kan kontaktas om misstänkta fel.

På sektornivå granskas samtliga sektorer separat. Om misstänkta fel upptäcks granskas de företag som har störst vikt/påverkan på sektorn manuellt och eventuella korrigeringar görs. I detta steg har bortfallskompenseringen redan genomförts.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskas samtliga delar av materialet efter laddning i statistikdatabasen.

SCB kontrollerar att alla tabeller finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller granskas så att de är korrekta. Man kontrollerar också att överensstämmelse råder där samma siffervärde används på flera ställen.

Det sker även en kontroll att data och metadata ser riktiga ut efter publiceringen på webbplatsen. Det görs genom den externa Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Skattningarna bygger på ett material som delvis är totalundersökt och delvis utgörs av ett urval. Urvalet är ett stratifierat obundet slumpmässigt urval, OSU. Som bortfallskompensation används rak uppräknings inom strata. Arbetsgivare som tillhör regioner och kommuner och som har färre än 100 anställda, ingår ej i urvalsramen. Eftersom dessa arbetsgivare är väldigt få bedöms påverkan på skattningarna vara försumbar.

I skattningarna kompenseras det för företagen och organisationerna med färre än en anställd som inte ingår i ramen.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningar tas fram för kvoter i form av antal sjukfall per anställd och antal sjukdagar per anställd under kvartalet.

Totalerna skattas enligt:

$$\hat{t} = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_k$$

där

N_h = antal objekt i populationen för stratum h

m_h = antal objekt som svarat av de som utvalts från stratum h

r_h = mängden objekt som svarat av de som utvalts från stratum h

y_k = antal fall eller antal sjukdagar för varje observation k

Skattningar för antalet anställda hämtas från undersökningen Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS).

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Skattningarna i Statistikdatabasen redovisas utan konfidensintervall.

2.7.4 Röjandekontroll

Det bedöms inte finnas något behov av röjandekontroller i undersökningen då resultatet redovisas på aggregerad nivå.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Urvalet består av 4 180 företag och organisationer för första kvartalet år 2023 och till 4 170 företag och organisationer för kvartal två och tre år 2023. I undersökningen dras ett urval på cirka 1 700 företag och organisationer som inte ingår i den totalundersökta delen.

Antal företag som antingen räknats upp inom strata eller imputerats var under fjärde kvartalet 2022 enligt; oktober 70 stycken, november 120 stycken samt december 260 stycken.

Det ovägda bortfallet uppgick kvartal 4 2022, till 22,2 procent för HiO, 6,1 procent för Offentlig förvaltning och 20,4 procent för Näringslivet. Det vägda bortfallet uppgick under samma kvartal till 22,2 procent för HiO, 3,5 procent för Offentlig förvaltning och 23,1 procent för Näringslivet.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts från undersökningsdesignen.